

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: Educació moral

CODI: 258056

ENSENYAMENT: Pedagogia

CURS ACADÈMIC: 2007-2008

TIPUS D'ASSIGNATURA: Optativa

IMPARTICIÓ: Segon semestre

GRUP: M1

CRÈDITS TOTALS: 6 **CR. TEÒRICS:** 4 **CR. PRÀCTICS:** 2

LLENGUA: Català

DEPARTAMENT: THE Teoria i Història de l'Educació

PROFESSORAT: Josep Ma Puig Rovira

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Juntament amb l'educació intel·lectual, l'educació moral és un altre dels pilars fonamentals de la formació humana que cap plantejament pedagògic ha oblidat. Cal, però, repensar l'educació moral de manera que ens permeti dissenyar una proposta adaptada a l'actualitat. Per aconseguir-ho seran objectius de l'assignatura: la sensibilització respecte als temes propis de l'educació cívica, social i moral (així com dels anomenats "temes transversals"); la fonamentació filosòfica de l'educació moral; el coneixement de les teories del desenvolupament moral; la preparació pràctica en diverses metodologies pròpies de l'educació moral; i el plantejament de propostes curriculars per a la institució escolar, i per altres institucions educatives. Es vol finalment donar una preparació pràctica suficient per a dur a terme tasques de la formació moral en diferents àmbits educatius.

BLOCS TEMÀTICS O CONTINGUTS

I. FONAMENTS DE L'EDUCACIÓ MORAL.

1. Què és l'educació moral.
2. Models d'educació moral: l'educació moral com a socialització, clarificació de valors, desenvolupament y formació d'hàbits.
3. Elements filosòfics per a un currículum d'educació moral.
4. L'educació moral com a construcció dialògica de la personalitat moral.
5. Finalitats de l'educació moral.

II. TEORIES DEL DESENVOLUPAMENT MORAL.

6. Panorama de les principals tendències sobre la formació i el desenvolupament moral.
7. La moral com adaptació heterònoma (postures biològiques i sociobiològiques, sociològiques, psicoanalítiques i conductistes).

8. La moral com a construcció d'un pensament just i autònom (postures cognitives).
9. La moral com autoconstrucció d'hàbits (postures neoconductistes sobre l'autoregulació).

III. ELEMENTS PSICOPEDAGOGICS EN EL DISSENY D'UN CURRÍCULUM D'EDUCACIÓ MORAL.

10. Àmbits de l'educació moral: les activitats específiques, la funció tutorial, la participació escolar, el treball en totes les matèries i la implicació social.
11. Naturalesa i definició dels continguts de l'educació moral.
12. Mètodes d'educació moral (Estratègies per treballar l'autoconeixement, el judici moral, la perspectiva social i l'empatia, la comprensió conceptual, la capacitat de diàleg, l'autoregulació)
13. El paper de l'educador: actituds, principis de procediment i neutralitat.
14. L'avaluació en educació moral.
15. Revisió dels principals materials curriculars d'educació moral i de temes propers.

IV. L'ESCOLA COM A COMUNITAT DEMOCRÀTICA.

16. La participació a l'escola i l'educació moral
17. Elements per a una teoria del conflicte institucional
18. Pràctiques per a configurar un clima escolar democràtic.
19. La relació, el diàleg i la cooperació com a moments privilegiats d'educació moral.

V. SOCIALITZACIÓ I EDUCACIÓ MORAL FORA DEL MARC ESCOLAR.

20. Educació moral en el àmbits educatius no-formal i informal.
21. Educació moral i participació social.
22. L'educació moral en els camps del temps lliure i de l'educació especialitzada.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

El desenvolupament dels crèdits teòrics es realitzarà simultaniejant les explicacions del professor, els debats i anàlisis realitzats en petit grup o col·lectivament i, sobretot, amb l'aplicació pràctica a la classe de les diferents metodologies d'educació moral que consten en el programa. En qualsevol cas, el pes temporal d'aquests tres elements serà equivalent.

El desenvolupament dels crèdits pràctics és farà a través de dues vies: en primer lloc, realitzant aquelles tasques imprescindibles per assolir el nivell necessari de coneixements i per poder participar profitosament en les activitats de classe; i en segon lloc, participant en experiències d'aplicació d'algun dels programes d'educació moral a l'abast.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENENTATGES

Criteris d'avaluació i qualificació

Per aprovar l'assignatura caldrà superar satisfactòriament tots els exercicis que es realitzin durant el curs, el contingut dels quals versarà sobre:

- 1) Una ressenya sobre un llibre bàsic de l'assignatura a triar d'una llista que s'entregarà els primers dies de classe. A lliurar durant el primer mes de curs.
- 2) Caldrà redactar una proposta d'educació per a la ciutadania i en valors pensada per a qualsevol àmbit d'intervenció professionals dels pedagogs i pedagogues. A entregar durant el darrer mes de classe.

- 3) Es valorarà positivament l'assistència, l'entrega de petits treballs complementaris i la participació en aquelles activitats pràctiques que es programin.
- 4) Es farà un exercici escrit sobre la matèria explicada i treballada a classe i sobre un obra de consulta que s'indicarà els primers dies de classe.

Acolliment a avaluació única

Els alumnes que prefereixin l'avaluació única, hauran de superar un examen a partir de la llista d'obres que estaran a la seva disposició els primeres dies de classe.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

- BERKOWITZ, M.W. y OSER, F.: Moral Education: Theory and applicaton. London, LEA, 1985.
- BOLIVAR, A.: Los contenidos actitudinales en el currículum de la Reforma. Madrid, Editorial Escuela Española, 1992.
- BOLIVAR, A.: Diseño curricular de ética para la Enseñanza Secundaria Obligatoria. Madrid, Síntesis, 1993.
- BOLIVAR, A.: La evaluación de valores y actitudes. Madrid, Alauda, 1995.
- GREM.: Etica i escola: el tractament pedagògic de la diferència. Barcelona, Edicions 62, 1990.
- GREM: L'interculturalisme en el currículum. El racisme. Barcelona, Rosa Sensat, 1991.
- GREM: Transversal. Educació Moral 6-16. Barcelona, Enciclopedia Catalana, 1994-1995.
- CORTINA, A.: La ética de la sociedad civil. Madrid, Alauda, 1994.
- DURKHEIM, E. La educación moral. Buenos Aires: Losada, 1947.
- GILLIGAN, C.: La moral y la teoría. Psicología del desarrollo femenino. México, FCE, 1985.
- HABERMAS, J. (1985). Conciencia moral y acción comunicativa. Barcelona: Península.
- HERSH, R., REIMER, J. y PAOLITTO, D.: El crecimiento moral de Piaget a Kohlberg. Madrid: Narcea, 1984.
- JORDAN, J.A. y SANTOLARIA, F.F. (Eds.): La educación moral, hoy. Barcelona, PPU, 1987.
- KOHLBERG, L. (1981). The philosophy of moral development. San Francisco: Harper and Row.
- KOHLBERG, L.: Psicología del desarrollo moral. Bilbao, Desclée de Brouwer, 1992.
- LUCINI, F.G.: Temas transversales y educación en valores. Madrid, Alauda, 1993.
- MARTINEZ, M. y PUIG, J.: La educación moral. Perspectivas de futuro y técnicas de trabajo. Barcelona, Graó-ICE, 1991.
- ORTEGA, P.; MINGUEZ, R. y GIL, R.: Educación para la convivencia. Valencia, Nau llibres, 1994.
- PETERS, R.S.: Desarrollo moral en el niño. Barcelona, FCE, 1984.
- PIAGET, J.: El criterio moral en el niño. Barcelona: Fontanella, 1971.
- PIAGET, J. y otros.: La nueva educación moral. Buenos Aires: Losada, 1967.
- PIAGET, J. y HELLER, J.: La autonomía en la escuela. Buenos Aires: Losada, 1968.
- POWER, C.F.; HIGGINS, A. y KOHLBERG, L.: Lawrence Kohlberg's approach to Moral Education. New-York, Columbia Univesity Press 1989.
- PUIG, J. i MARTINEZ, M.: Educación moral y democracia. Barcelona, Laertes, 1989.
- PUIG, J.: Toma de conciencia de las habilidades para el diálogo. Madrid, Aprendizaje (Didácticas CLE), 1993.
- PUIG, J.: La educación moral en la enseñanza obligatoria. Barcelona, ICE/Horsori, 1995.
- TRILLA, J.: El profesor y los valores controvertidos. Barcelona, Paidós, 1992.
- TURIEL, E.: El desarrollo del conocimiento social. Moralidad y convención. Madrid, Debate, 1984.
- TURIEL, E.; ENESCO, I. y LINAZA, J.: El mundo social en la mente infantil. Madrid, Alianza, 1989.

